

פרק רביעי בשלשה פרקים

דף כ"ו

מתי כהנים נושאים כפיהם

כל ימות השנה הכהנים נושאים כפיהם ומברכים את ישראל בתפילת שחרית. וביום שיש בו מוסף, נושאים כפיהם ומברכים גם בתפילת מוסף. אבל בתפילת מנחה אינם נושאים את כפיהם. והטעם לכך, כי כהן ששתה יין אסור לשאת כפיו, ובשחרית ובמוסף שהם קודם הסעודה, עדיין לא שתו הכהנים יין, ומותרים לשאת כפיהם, אבל במנחה, שהיא אחר הסעודה, כבר שתו הכהנים יין, ואסורים לשאת כפיהם^א.

ונחלקו חכמים בשלושה פרקים בשנה, שבהם מתענים^ב, ואין שותים יין כל היום, שהם, (א) תעניות, [כגון כל אלו שנתבארו במסכתנו], (ב) ומעמדות, [שיתבארו בעזה"י בפרק זה], (ג) ויום הכפורים [האסור באכילה מהתורה], האם בהם כהנים נושאים כפיהם גם בשאר תפילות או לא.

א. לדעת רבי מאיר – בשלושת הפרקים בשנה שמתענים בהם, מאחר שאין הכהנים שתויי יין, ומותרים לשאת כפיהם, נושאים את כפיהם בכל תפילות היום. בתעניות ובמעמדות נושאים את כפיהם שלוש פעמים ביום, (א) בשחרית (ב) ובמנחה (ג) ובנעילת שערים^ג. וביום הכפורים נושאים את כפיהם ארבע פעמים ביום, (א) בשחרית (ב) ובמוסף (ג) במנחה (ד) ובנעילה. [ולכאורה הוא הדין כשחלו תעניות ומעמדות בראשי חודשים]^ד.

^א וקשיא, דהכא משמע דבמנחה שייכא שכרות ובפרק קמא דשבת קאמר בהדיא, דבמנחה לא שייכא שכרות. ויש לומר דהא דקאמר התם דבמנחה לא שייכא שכרות, רצונם לומר לגבי ערבית שכרות דמנחה לאו כלום, דיותר שכיח שכרות בערבית מבמנחה, אבל לעולם במנחה שייך שכרות לגבי שחרית ומוסף. [תוס']

^ב עיי' ברש"י שכתב, שבימי המעמדות, גם באותם ימים שאין מתענים בהם, מכל מקום מאחר שמרבים בתפילה, אין בהם שכרות, ולכן נידונים כימי תענית.

^ג מפורש בברכות ירושלמי בפרק תפלת השחר, אימתי נעילה, יש אומרים נעילת שערי מקדש, ויש אומרים נעילת שערי שמים, שנועלים אותן לעת ערב בגמר תפלה. ונוהגין היו להתפלל תפלת נעילה בכל תעניתם, כדרך שמתפללין ביום הכפורים. [רש"י].

^ד עיי' רש"י.